

Schilav, reg. *chilav* (Moldova, Bucovina, Transilvania) 'schilod, olog, vătămat'²⁰ corespunde bg. *килав* (provenit din *кила* = rom. inv. *chilă* 'vătămatură'²¹) — 1) herniosus; 2) (fig) olog, slab'²², s. cr. *kilav* 'herniosus', etc. Cuvîntul romînesc îşi păstrează sensul iniţial de 'vătămat' doar în forma sa dialectală, originală din punct de vedere etimologic, pe cînd forma cu proteză (s-), generalizată, nu se mai întrebunează decît în accepţiunea lărgită, mai nouă — 'schilod, ologit'.

Cf. *Eşti schilav tot! Un cerşetor*

Te-ntorci acum acasă... (Coşbuc, Rugămintea din urmă).

Datorită expresivităţii sale, cuvîntul a putut fi uşor modificat, atît prin apariţia protezei s-, cît şi prin înlocuirea sufixului -av cu un alt sufix -od: *schilod*²³.

Pleşuv, inv. *pleşiv* 1) (despre om) chel; 2) (despre vulturi) fără pene pe cap şi pe gît, golaş; 3) (despre munţi, dealuri) golaş, despădurit' corespunde v. sl. *пльшникъ*, bg. *плешии* 1) chel; 2) golaş; despădurit', s.-cr. *plešiv* 'idem'. În formele *pleş* (fără sufix; cf. cuvîntul de bază slav *plěšь* 'pleşuvie'), *pleşuv*, *pleşug* (cu schimbare de sufix: -ug), cuvîntul e răspîdit în întreaga Transilvanie (cu excepţia Făgăraşului şi Braşovului) şi Moldova de nord, în timp ce în partea sudică a ţării se întilneşte sinonimul său *chel*, *chelbos*,²⁴ pătruns mai tîrziu din turceşte.

Cîrn' 1) cu nasul tăiat, fără nas; 2) (despre nas, p. ext. bot) mic, scurt, cu vârful turtit în sus; 3) (despre obiecte) cu vârful strîmbat sau adus în sus; p. ext. strîmb'²⁵ corespunde sl. bis. *крънкъ* 'verstümmelt am Ohr (auch an der Nase)', cf. *кръно-носъ* 'mit abgeschnittener Nase'²⁶; bg. *крън*, *кърн'* 1) (reg. despre animale) cu urechea tăiată; 2) (despre om) cîrn; 3) ştirbit, cu marginea ruptă'²⁷; s.-cr. *krn* (forma veche), *krnj* (şi *krnjav*) mutilus, mutilatus; imperfectus, mancus'²⁸, etc.

Ştirb' 1) căruia îi lipseşte unul sau mai mulţi dinţi. 2) (despre vase, obiecte) cu buza spartă, ciocnită; 3) cu tăişul tocit, cu ştirbituri', corespunde bg. *църб*, *църб* 1) cu buza spartă, ciocnită; 2) fără dinţi; 3) fără coarne'²⁹. Cuvîntul e aproape general pe tot teritoriul daco-romîn (cf. ALRM I, 101). Din punct de vedere fonetic trebuie remarcat că reflexul ierului mic din rădăcina sl. c. *ščьrb-* este i, spre deosebire de limba bulgară, unde durificarea lui *št* a atras după sine trecerea lui *ь* > *ъ*: *църб*³⁰.

²⁰ Vezi, C. Andreea, *Dicţionarul limbii romîne*, 257; DA I, p. II, 353.

²¹ Vezi etimologia cuvîntului slav la E. Berneker, SEW, I, 677; cf. Tiktin, DRG, I, 339.

²² Mladenov, *Бълг. тълк. речник*, I, 1020.

²³ Cf. Tiktin, DRG, III, 138.

²⁴ Vezi, ALRM I, 16.

²⁵ Cf. DA I, p. II, 152; DLRLC, I, 452.

²⁶ Berneker, SEW, I, 669.

²⁷ Mladenov, *Бълг. тълк. речник*, I, 1098, 1120.

²⁸ *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, vol. V, p. 603, 605.

²⁹ Геров, *Речник*, V, 599; Andreicin ş. a., *Бълг. тълк. речн.*, 964.

³⁰ Cf. Vasmer, REW, III, 449 (*църба* — sl. c. *ščьrba).